

Nr 41.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1934 kl. 1 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om ändring av tulltaxans bestämmelser rörande vissa kemikalier.

(1:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 230, har herr *Leffler* hemställt, att riksdagen måtte besluta, att nedannämnda nummer i tulltaxan skola erhålla följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
206	Anilinolja (anilin), naftol, naftylamin, nitranilin, fenylendiamin, toluylendiamin och resorcin samt salter av dessa ämnen; tiokarbanilid, toluidin och xylidin; ävensom högre envärdiga alkoholer	fria
266	Såpa	5: —
	Tvätt-, skur-, poler-, slip-, puts-, desinfektions- och appreturmedel, ej särskilt nämnda, innehållande fett, olja, harts, vax, tvål eller såpa men utan inblandning av dextrin eller stärkelse; ävensom till annat nummer ej hänförliga sulfoneringsprodukter av kolväten, fett och högre envärdiga alkoholer samt salter därav:	
268	icke flytande	10: —
	flytande, i kärl vägande brutto:	
269	över $\frac{1}{2}$ kg	10: —
	Anm. Till detta nummer hänförliga tvätt- och appreturmedel, vilka äro avsedda uteslutande för användning inom textil- och läderindustrin, draga en tull av 5 kronor för 100 kg.	
270	$\frac{1}{2}$ kg eller därunder	15: —

Vid behandlingen av denna motion har utskottet anlitat byråchefen i generaltullstyrelsen T. Alsén såsom sakkunnig.

Det i motionen framlagda förslaget innebär *dels* att högre envärdiga alkoholer — härmed avses alkoholer, innehållande minst 11 kolatomer i molekylen, såsom laurin-, cetyl-, stearin- och oleinalkohol — vilka enligt nu gällande bestämmelser hänföras till tulltaxenr 223 (stat.nr 540) med tull av 15 procent av värdet skulle bliva tullfria, *dels* att till nr 268—270

(stat.nr 600—603) komme att hänföras alla i tulltaxan ej särskilt nämnda sulfoneringsprodukter av kolväten, fett och högre envärdiga alkoholer samt salter därav, av vilka artiklar nu vissa slag tulltaxerats enligt något av nyssnämnda nummer, andra åter hänförts till nr 223 (stat.nr 540) med tull av 15 procent av värdet, *dels ock* en ändring av praktiskt taget uteslutande formell natur, nämligen av innebörd att turkrödolja, vilken artikel nu, jämte såpa, är upptagen under nr 266 (stat.nr 598) med tull av 5 kronor för 100 kilogram, skulle såsom utgörande en av fett framställd sulfoneringsprodukt bliva hänförlig till tulltaxenr 269 (stat. nr 602). Med tillämpning av den till detta nummer fogade anmärkningen komme tullen för nämnda varuslag att fortfarande utgå med 5 kronor per 100 kilogram. Beträffande motivering för de föreslagna ändringarna i tulltaxan får utskottet hänvisa till motionen.

Efter därom i grundlagsenlig ordning framställd begäran har utskottet emottagit yttranden i anledning av motionen från tekniska högskolan, som därvid överlämnat ett av professorerna vid högskolan Bror Holmberg och Carl Kullgren avgivet utlåtande, ävensom från kommerskollegium och generaltullstyrelsen. Med avseende å den sålunda verkställda utredningen får utskottet hänvisa till vid detta betänkande fogade bil. A, B och C.

Utskottet.

Under de senare åren hava såsom hjälpmedel inom textilindustrien kommit till användning vissa kemikalier, vilka vid tiden för nu gällande tulltaxas tillkomst icke voro kända. Härvid avses sådana artiklar, vanligen av tyskt ursprung, som i facklitteraturen gå under namn av »Netzmittel», »Schaummittel» o. dyl. Till sin karaktär närmast likställda med tvätt- eller appreturmedel hava desamma hänförts till något av numren 268—270 (stat.nr 600—603) i gällande tulltaxa, under förutsättning att de befunnits innehålla fett, olja, harts, vax, tvål eller såpa. Tullen har då utgått (enligt något av stat.nr 601 eller 602) med 10 eller 5 kronor per 100 kilogram. Om vid undersökning intet av de nämnda ämnena kunnat påvisas, har tulltaxenr 223 (stat.nr 540) tillämpats och tull utgått med 15 procent av värdet. Tullskillnaden blir ofta nog betydande på grund av att värdet å ifrågavarande artiklar i regel ligger så högt, att en tull, beräknad efter 15 procent å värdet, avsevärt överstiger den, som skulle hava utgått, därest varan hänförts till något av tulltaxenumren 268—270. En på de nuvarande bestämmelserna grundad tulltaxering synes vara desto mindre tillfredsställande, som vid den kemiska undersökningen understundom spårats fettartade ämnen i mindre kvantiteter utan att man kunnat avgöra, huruvida desamma tillsatts avsiktligt eller uppstått till följd av ofullständigt genomförd sulfoneringsprocedur. Förefintligheten eller frånvaron av dylika smärre mängder fett utgör sålunda icke ett sakförhållande, som lämpligen bör föranleda olika tullbeskattning. Härtill kom-

mer, att icke alla tullanstalter, över vilka dessa varor införas, förfoga över tillräcklig utrustning och tekniskt skolad personal för undersökningarna, till följd varav de på ifrågavarande område nu gällande bestämmelserna givit anledning till olikformighet i tullbeskattningen. Det synes utskottet, som om goda skäl föreligga för avhjälpandet av dessa olägenheter. Såsom av de inkomna yttrandena framgår, har också full enighet varit rådande bland de sakkunniga angående önskvärdheten av att en taxeändring på detta område genomföres. Beträffande sättet härför hava olika förslag framställts.

Med avseende å motionärens förslag i denna del har av de sakkunniga inom tekniska högskolan anmärkts, att, om man å ena sidan vill underlätta det tulltekniska arbetet och å andra sidan giva tillägget till stat.nr 600—603 en sådan form, att det ej blott omfattar de för närvarande ojämförligt mest använda kemikalierna — sulfoneringsprodukterna — utan även de nya kemikalier av annan art, vilka hava enahanda användning, dessa båda önskemål syntes kunna uppnås genom införandet i tulltaxan av en benämning, som karakteriserade båda dessa varuslag. Med hänsyn härtill har föreslagits införandet i rubriken av beteckningen »vätmiddel» eller — enligt generaltullstyrelsens av representanter för textilindustrien förordade förslag — »upplösningsmedel». Sveriges kemiska industrikontor har visserligen såsom sin mening uttalat, att formuleringen enligt motionärens förslag, såsom angivande artiklarnas sammansättning, vore att föredraga framför ett uttryck, som hänsyftade på användningssättet. Då emellertid överbrikens ordalydelse liksom även bestämelsen i anmärkningen till tulltaxenr 269 ansluter sig till användningssättet, synes generaltullstyrelsens, av kommerskollegium förordade förslag, vilket torde vara ägnat att underlätta tulltaxeringen, böra föredragas. Någon anledning att i denna rubrik inrymma alla sulfoneringsprodukter, av vilka åtskilliga hava helt annan karaktär och användning än de nu ifrågavarande, synes icke föreligga. Såsom framgår av den i generaltullstyrelsens yttrande åberopade, av föreståndaren för tullverkets huvudlaboratorium avgivna promemorian, har det inom parentes till ordet upplösningsmedel gjorda tillägget (för textilvaror) avsetts att omfatta även sulfoneringsprodukter för tvättmedelsindustrien. Härmed skulle ett av Sveriges kemiska industrikontor framställt önskemål bliva tillgodosett.

Förslaget avser dessutom den ändring i gällande tulltaxa, att sådana högre envärdiga alkoholer, av vilka sulfoneringsprodukter framställas, bliva tullfria, vilket skulle vinnas genom det föreslagna tillägget till tulltaxenr 206. Med avseende härå har erinrats, att uttrycket kunde förefalla till sin omfattning svävande, men att, genom vad i motionen anförts angående vad som bör förstås med uttrycket, erforderlig vägledning vunnas för tillämpningen. Ett förtydligande i berörda avseende bör lämpligen få sin plats i de av generaltullstyrelsen meddelade anvisningarna

Bilaga A.*Till kungl. tekniska högskolans kollegienämnd.*

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt tekniska högskolan att till riksdagens bevillningsutskott avgiva av utskottet begärt utlåtande i anledning av herr Lefflers motion nr 230 i andra kammaren, har kollegienämnden anmodat oss inkomma med yttrande i ärendet, och få vi på grund härav och sedan vi haft överläggning i frågan med bland andra föreståndaren för tullverkets huvudlaboratorium värdsamt anföra följande.

Ett flertal sulfoneringsprodukter av organiska ämnen har på senare tid kommit till användning inom textilindustrien. Såsom motionären framhållit hava tullmyndigheterna hänfört färdigfabrikat, i vilka sådana sulfoneringsprodukter ingå, till statistiskt nr 600—603 (tulltaxenr 268—270), under det att de rena sulfoneringsprodukterna hänförts till stat. nr 540 (tulltaxenr 223). Då härigenom dessa oblandade sulfoneringsprodukter belastas med väsentligt högre tullavgift än de färdigberedda varorna, synas starka skäl föreligga till ändring av tulltaxan i den riktning, som motionären avsett.

Utgångsämnen för framställning av vissa av dessa sulfoneringsprodukter äro, såsom hänförliga till stat. nr 540, belagda med relativt hög tullavgift. Motionären har även föreslagit, att dessa ämnen, vilka antagas icke kunna bli föremål för inhemsk tillverkning, skola bli tullfria. Detta synes ock väl motiverat.

De ändringsförslag av tulltaxan, som motionären framlagt, giva oss dock anledning att framhålla följande synpunkter och erinringar.

1) Enligt motionärens förslag skulle i stat. nr 520 (tulltaxenr 206) och i överbubriken till stat. nr 600—603 infogas uttrycken: »Högre envärdiga alkoholer». Någon bestämd gräns mellan högre och lägre alkoholer är ej i litteraturen fixerad, och omfattningen av begreppet högre envärdiga alkoholer skulle därför kunna bli svävande. Då emellertid motionären i sin motivering angivit, att med högre envärdiga alkoholer i detta fall skall förstås alkoholer med minst 11 kolatomer i molekylen, så torde detta uttalande få anses tillräckligt vägledande.

2) Enligt motionen skulle till överbubriken till statistiskt nr 600—603 fogas uttrycket: »ävensom till annat nummer ej hänförliga sulfoneringsprodukter — — —». En del sulfoneringsprodukter av hithörande slag äro nu upptagna i statistiskt nr 458 och nr 598. I senare fallet gäller det turkrödojla, som nämligen är en sulfoneringsprodukt, men då motionären föreslår, att vid bifall till hans tilläggsförslag turkrödojla utgår, skola vi i denna punkt endast fästa uppmärksamheten på statistiskt nr 458, omfattande »fettspaltningsreaktiv, utgörande sulfureringsprodukter av kolväten eller fett».

I förbigående må framhållas att uttrycket sulfurering i detta nummer och uttrycket sulfonering i det föreslagna tillägget avse samma kemiska processer, varför det synes önskvärt att endast en av dessa benämningar användes i tulltaxan. Då enligt vår mening uttrycket sulfonering i detta fall är det bästa, synes det oss lämpligt, att om stat. nr 458 skall bibehåll-

las — varom mera nedan — och om motionärens tilläggsförslag med uttrycket »sulfoneringsprodukter» införes, ordet sulfureringsprodukter i stat. nr 458 ändras till sulfoneringsprodukter.

Vid tulltaxering av sulfoneringsprodukter av fett eller kolväten skulle — om motionärens förslag bifalles — fråga uppstå, om de skola hänföras till stat. nr 458 eller till 600—603. Nu finnes ej i tulltaxan fastställt, att varuhavare, som yrkar att importerade sulfoneringsprodukter av fett eller kolväten skola hänföras till stat. nr 458, skall vara skyldig att styrka, att varan skall användas uteslutande som fettspalttningsreaktiv. Detta förhållande har redan nu föranlett tvistighet vid tulltaxering av sådana preparat, varom ett hos regeringsrätten liggande besvärsmål vittnar, i vilket besvärstående vi avgivit infordrat yttrande. Skulle motionärens förslag bifallas, blir ifrågavarande spörsmål än mer aktuellt. Det är därför behöfligt, att en tydlig avgränsning fastställs. Detta torde enklast kunna vinnas på det sättet, att i motionärens tilläggsförslag utgår uttrycket »till annat nummer ej hänförliga» och i stället införes en ny anmärkning (eventuellt under överrubriken till nr 600—603) så lydande: »sulfoneringsprodukter av kolväten eller fett, vilka äro avsedda uteslutande för användning som fettspalttningsreaktiv, hänföras till stat. nr 458». Naturligtvis kan ock i denna anmärkning tullavgiften för fettspalttningsreaktiv direkt angivas, varvid stat. nr 458 skulle bli obehöfligt. Skulle en sådan anmärkning införes, måste samtidigt ett motsvarande tillägg göras i § 21 av tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen och tulltaxan.

3) Såsom motionären framhållit, hänföras nu de av honom i förslaget upptagna sulfoneringsprodukterna, när de inkomma i rent tillstånd, till stat. nr 540, men när de inkomma i blandningar till stat. nr 600—603. Det senare förhållandet har utformats enligt tullverkets praxis, men någon klar vägledning finnes i detta avseende ej i tulltaxan. Motionärens förslag bygger på, att denna praxis skall bibehållas, utan att något förtydligande, som fastställer denna praxis, skulle behöva införes.

För att råda bot på den olägenheten, att de enkla kemikalierna beläggas med väsentligt högre tullavgift än de färdiga varorna, har motionären föreslagit att i överrubriken till stat. nr 600—603 upptagas sulfoneringsprodukter av kolväten, fett och högre envärdiga alkoholer.

De av motionären upptagna sulfoneringsprodukterna utgöra visserligen de viktigaste av de nya kemikalier, som i stor utsträckning användas inom textilindustrin, men det har dock framkommit andra för samma ändamål avsedda kemikalier, och en stark utvecklingsverksamhet äger rum på detta område. Kemikalier av ifrågavarande slag, vilka ej tillhöra de av motionären upptagna sulfoneringsprodukterna, skulle alltså som hittills draga den i stat. nr 540 upptagna högre tullavgiften, under det att de färdiga blandningarna, vari dessa kemikalier ingå, borde enligt tullverkets hittills följda praxis hänföras till stat. nr 600—603. För närvarande torde omnämnda förhållande icke spela någon roll, då det är de ifrågavarande sulfoneringsprodukterna, som nu praktiskt uteslutande användas inom textilindustrin i Sverige.

I samband med nu avhandlade spörsmål bör en annan synpunkt beaktas. Representanter för tullverket hava från tullteknisk synpunkt uttalat betänkligheter mot att i tulltaxan införa en så stark specificering och så speciella produkter, som skulle bli fallet, om motionärens förslag bifalles. Denna betänklighet torde mindre avse tillägget till stat. nr 520 utan mera gälla tillägget till stat. nr 600—603.

Vill man nu å ena sidan underlätta det tulltekniska arbetet och å andra sidan giva tillägget till stat. nr 600—603 en sådan form, att det ej blott omfattar de för närvarande ojämförligt mest använda kemikalierna — sulfoneringsprodukterna — utan även de nya kemikalier av annan art, vilka hava enahanda användning, så synas dessa båda önskemål kunna uppnås genom införande av — i stället för motionärens tillägg: »ävensom — — — salter därav» — ett varuslag, som karakteriseras av varans användning. De nya kemikalier och av dem färdigberedda varor, som det här är fråga om, torde bäst sammanfattas med det tyska ordet *Netzmittel*. Detta tyska ord användes ofta även hos oss för karakterisering av dessa varor, och torde lämpligen kunna översättas med *vätmedel*.

Det kan på grund av ovanstående ifrågasättas, om icke motionärens tilläggsförslag till nr 600—603 borde ersättas med orden: »ävensom *vätmedel* (*Netzmittel*)».

Till detta varuslag höra icke blott de ifrågavarande kemikalierna utan även de av dem beredda varorna. Man skulle således genom den föreslagna formuleringen även vinna den fördelen, att den praxis, som hittills följts beträffande tulltaxeringen av de färdiga varorna, i vilka ifrågavarande sulfoneringsprodukter ingå, skulle bliva bekräftad. Skulle nya *vätmedel*, i vilka sulfoneringsprodukter ej ingå, importeras, bleve även dessa, som rimligt är, hänförliga till samma nr.

Uptages varuslaget *vätmedel* i överrubriken till 600—603, så bör det också angivas i anmärkningen till nr 602, vilken anmärkning då skulle lyda: »Till detta nummer hänförliga tvätt-, appretur- och *vätmedel*, vilka — — — 100 kilogram.»

Varuslaget *vätmedel*, vilket såsom framgår av ovanstående har en väsentligt vidare omfattning än den varugrupp (vissa sulfoneringsprodukter), som upptages i motionärens förslag, har dock på ett område en mindre omfattning. Det gives nämligen en del sulfoneringsprodukter tillhörande de grupper, som motionären upptagit, vilka ej äro *vätmedel* (och ej heller fettspaltningsreaktiv). Trots att de således ej äro användbara inom textilindustrien, komma de dock — efter motionärens förslag — att hänföras till stat. nr 600—603. Ehuru denna fråga icke är av någon större räckvidd, då dessa ämnen endast i mindre grad lära användas inom Sverige, så bör det dock framhållas, att dessa ämnen — utan att motionären lämnat någon motivering härför eller ens synes haft sådan avsikt — skulle komma att flyttas från stat. nr 540 till 600—603. Användes varubegreppet *vätmedel* i stället för motionärens sulfoneringsgrupper kommer ingen ändring att ske beträffande tulltaxeringen av sådana sulfoneringsprodukter, som ej hava de karakteristiska egenskaper, vilka göra dem användbara inom textil- med flera områden.

Om varuslaget *vätmedel* införs bör följande beaktas: a) Det kan bliva fråga om, huruvida och på sätt en importör, som yrkar att införda varor skola tulltaxeras som *vätmedel*, skall styrka, att varorna uteslutande skola användas som *vätmedel*. b) Den i punkt 2 härovan föreslagna nya anmärkningen måste formuleras något annorlunda, förslagsvis på följande sätt: Sådana *vätmedel*, vilka utgöras av sulfoneringsprodukter av kolväten eller fett och äro avsedda uteslutande för användning som fettspaltningsreaktiv, hänföras till stat. nr 458.

4) Motionärens avsikt har varit, att de rena kemikalierna ej böra draga högre tull än de färdigberedda varorna.

Det bör framhållas, att enligt hans förslag blir detta icke alltid fallet. De enkla hithörande kemikalierna förekomma i en del fall i fast form

eller som pastor och torde då komma att hänföras till stat. nr 600 eller 601 med en tullavgift av 10 kronor för 100 kilogram. Men även om de i vissa fall skulle införas i flytande tillstånd och då hänföras till stat. nr 602 kunde de näppeligen förtullas efter 5 kronor för 100 kilogram i enlighet med anmärkningen till nr 602, ty denna anmärkning upptager blott tvätt- och appreturmedel, och motionären har ej föreslagit, att de av honom angivna sulfoneringsprodukterna skulle upptagas i denna anmärkning. De färdigberedda varorna, i vilka sulfoneringsprodukter ingå, kunna däremot, då de äro flytande, enligt tullverkets praxis taxeras efter bestämmelsen i anmärkningen till nr 602 och alltså draga en tullavgift av 5 kronor för 100 kilogram. Den skillnad i tullavgift, som således även efter införande av motionärens förslag kan komma att förefinnas mellan de rena sulfoneringsprodukterna och de färdiga varorna, torde dock icke vara av någon större betydelse. Det väsentliga har varit att få en utjämning till stånd mellan den höga tullavgift, som dessa kemikalier nu draga, då de hänföras till stat.nr 540, och tullavgiften för de färdiga varorna. En fullständigare utjämning skulle visserligen kunna åstadkommas genom vissa tillägg och justeringar, men detta skulle föranleda en komplicering, som saken ej torde vara värd.

Om »vätmedel» införes, så kommer anmärkningen till nr 602 att gälla för de enkla kemikalier av denna typ, vilka äro flytande.

5) Motionären har föreslagit, att turkrödolja, vilken nu är särskilt upptagen i statistiskt nr 598, skulle utgå, alldenstund den skulle falla under de sulfoneringsprodukter, som motionären föreslagit upptagna i överbubriken till stat. nr 600—603. Detsamma kan ske, om »vätmedel» i stället införes, alldenstund turkrödolja är att betrakta som ett vätmedel.

För närvarande drager turkrödolja en tull av 5 kronor för 100 kilogram. Det är icke ifrågasatt någon ändring i denna avgift. Detta förutsätter, att anmärkningen till nr 602 skulle i detta fall komma till användning, på grund av att turkrödoljan är flytande. Denna anmärkning gäller endast tvätt- och appreturmedel. Nu är innebörden av varubegreppet appreturmedel ganska svävande, och turkrödolja användas för flera olika ändamål. Det synes därför lämpligt, att i anmärkningen särskilt upptages turkrödolja, om nämligen denna vara strykes från nr 598. Anmärkningen skulle då kunna lyda: »Till detta nummer hänförliga tvätt- och appreturmedel, ävensom turkrödolja, vilka — — — kilogram.» Att turkrödolja ej finnes särskild omnämnd i motsvarande rubrik torde icke innebära något hinder att upptaga den i anmärkningen. Om varuslaget vätmedel upptages och — enligt punkt 3 här ovan — även omnämnas i anmärkningen till nr 602, så behöver turkrödolja ej särskilt omnämnas.

Stockholm den 13 mars 1934.

Bror Holmberg.

Carl Kullgren.

Bilaga B.

Till riksdagens bevillningsutskott.

Genom remiss den 23 mars 1934 har Kungl. Maj:t anbefallt generaltullstyrelsen att avgiva och senast den 16 april 1934 till riksdagens bevillningsutskott överlämna av utskottet i skrivelse den 20 förstnämnda månad till herr statsrådet K. S. Levinson begärt yttrande över motion nr 230 i andra kammaren av herr Leffler, om ändring av tulltaxans bestämmelser rörande vissa kemikalier, med beaktande av vad som anförts i ett av professorerna vid tekniska högskolan Bror Holmberg och Carl Kullgren avgivet utlåtande i ämnet.

I anledning härav får generaltullstyrelsen, som torde hava att yttra sig i frågan endast ur tullteknisk synpunkt, överlämna en av föreståndaren för tullverkets huvudlaboratorium, byråinspektören G. Rengman, upprättad promemoria samt på däri anförda skäl föreslå, att syftet med motionen i fråga måtte tillgodoses på det sätt, att tulltaxenr 206, 266 och 268—270 samt den under nr 269 befintliga anmärkningen erhålla följande ändrade lydelse:

		Tull för 100 kg kronor
206	Anilinolja (anilin), naftol, naftylamin, nitranilin, fenylendiamin, toluylendiamin och resorcin samt salter av dessa ämnen; tiokarbanilid, toluidin och xyloidin; ävensom högre envärdiga alkoholer	fria
266	Såpa ..... T	5: —
	Tvätt-, skur-, poler-, slip-, puts-, desinfektions- och appreturmedel, ej särskilt nämnda, innehållande fett, olja, harts, vax, tvål eller såpa men utan inblandning av dextrin eller stärkelse; ävensom uppblöttningsmedel (för textilvaror):	
268	icke flytande ..... E	10: —
	flytande, i kärl vägande brutto:	
269	över $\frac{1}{2}$ kg ..... E	10: —
	Anm. Till detta nummer hänförliga tvätt-, appretur- och uppblöttningsmedel, vilka äro avsedda uteslutande för användning inom textil- eller läderindustrien, draga en tull av 5 kronor för 100 kilogram.	
270	$\frac{1}{2}$ kg eller därunder ..... E	15: —

Stockholm den 16 april 1934.

Kungl. generaltullstyrelsen.

Nils Wohlin.

/ S. Bergström.

P. M.

i anledning av en av herr Leffler i riksdagens andra kammare väckt motion, nr 230, om ändring av tulltaxans bestämmelser rörande vissa kemikalier.

Motionären har föreslagit, dels att till överrubriken till tulltaxenr 268—270 (stat.nr 600—603) fogas ett tillägg i syfte att vinna en enhetlig tulltaxering av vissa kemiska produkter, dels ock att högre envärdiga alkoholer, vilka användas vid framställning av berörda produkter, upptagas i tulltaxenr 206 (stat.nr 520), med tullfrihet.

Den grupp av kemiska produkter, som motionären avser i sitt förslag till utvidgning av tulltaxenr 268—270, utgöres huvudsakligen av speciella hjälpmedel, som användas inom textilindustrien vid färdigberedandet av vävnader. Dessa hjälpmedel hava under de senare åren kommit till användning i allt större utsträckning och därvid undanträngt vissa äldre, enklare preparat. Till belysande av utvecklingen på området må nämnas, att ett i Tyskland nyligen från trycket utkommet verk upptager ej mindre än omkring 900 »Textil-Hilfsmittel». Allt efter ändamålet benämnas de vanligen »Netzmittel», »Schaummittel», »Dispergiermittel» o. s. v.

De produkter av nu ifrågavarande slag, som införas till riket, äro praktiskt taget alla av tyskt ursprung. Åtskilliga hava varit föremål för undersökning å tullverkets laboratorier och därvid befunnits vara av en bestämd typ.

Enligt nu gällande praxis behandlas dessa varor såsom tvätt- eller appreturmedel och hänföras sålunda, om de innehålla fett, olja, harts, vax, tvål eller såpa, till tulltaxenr 268—270, med tull av 5 kronor eller 10 kronor för 100 kilogram. Med tvål hava i detta sammanhang jämsätts sådana sulfoneringsprodukter, som hava ungefär samma verkan som tvål. Nr 268—270 omfatta emellertid endast blandningar. I tulltaxan ej särskilt nämnda oblandade sulfoneringsprodukter för användning inom textilindustrien bliva därför i regel hänförliga till tulltaxenr 223 (stat.nr 540), som upptager kemiska preparat, ej särskilt nämnda, med tull av 15 procent av värdet.

I och med att ett stort antal nya produkter framträtt, hava gällande bestämmelser för tulltaxeringen visat sig vara mindre tillfredsställande. De kräva vid tillämpningen numera ofta varuundersökningar, som äro tidsödande och för vilka tullanstalterna å vissa importplatser icke äro rustade. Då härtill kommer, att någon olikhet i tullbeskattningen icke lär vara betingad av sakliga skäl, torde det ur olika synpunkter få anses lämpligt att vidtaga en ändring av tulltaxan, som medför enklare och mera likformig tulltaxering av ifrågavarande hjälpmedel för textilindustrien.

På grund av den växlande kemiska beskaffenheten hos dessa varor är det emellertid förenat med vissa svårigheter att finna lämplig form för deras upptagande i tulltaxan under särskilt nummer. Motionären har föreslagit följande tillägg till överrubriken till nr 268—270: »ävensom till annat nummer ej hänförliga sulfoneringsprodukter av kolväten, fett och högre envärdiga alkoholer samt salter därav». Av skäl, som anförts i det från tekniska högskolan erhållna utlåtandet, synes i rubriken böra upptagas, i stället för nämnda tillägg, ett uttryck, som karakteriserar varorna med hänsyn till deras användning. I berörda utlåtande har förelagits »vätmedel».

Beteckningen »vätmedel» är en översättning av det tyska ordet »Netzmittel». Detta ord kan även lämpligen översättas med fuktningsmedel, genomfuktningsmedel, blötmedel, blöttningsmedel, genomblöttningsmedel eller uppblöttningsmedel. Representanter för bomulls- och ylleindustrierna hava vid förfrågan förordat någon av beteckningarna blöt-, blöttnings-, genomblöttnings- eller uppblöttningsmedel. Med hänsyn härtill kan ifrågasättas, huruvida icke vid en ändring av tulltaxan uttrycket »uppblöttningsmedel», som synes bättre angiva preparatens användning, borde väljas i stället för »vätmedel». I förtydligande syfte torde lämpligen inom parentes böra tilläggas orden: för textilvaror. Detta tillägg bör emellertid icke innebära, att likartade preparat för tvättmedelsindustrien skulle hänföras till annat tulltaxenummer.

Därest uppblöttningsmedel införs i överrubriken till nr 268—270, bör detta begrepp jämväl infogas i anmärkningen till nr 269. En sådan utvidgning av anmärkningen påkallar ett tillägg till 21 § i kungörelsen den 29 november 1929 (nr 373) med tillämpningsföreskrifter till tulltaxeförordningen. För tillämpning av den i anmärkningen angivna, lägre tullsatsen, 5 kronor per 100 kilogram, skulle då komma att krävas försäkran av förbrukaren angående varans användning.

I utlåtandet från tekniska högskolan framhålles, att två varuslag, nämligen fettspalttningsreaktiv av viss beskaffenhet och turkrödolja, som äro i tulltaxan särskilt nämnda, det förra i nr 179 (stat.nr 458) och det senare i nr 266 (stat.nr 598), utgöra sulfoneringsprodukter i likhet med huvuddelen av de varor, som kunna innefattas i uttrycket »Netzmittel». Under förutsättning att den ifrågasatta utvidgningen av nr 268—270 skulle komma till stånd enligt motionens lydelse, borde man, enligt berörda utlåtande, för att undvika tvister vid tillämpningen tydligt avgränsa från varandra de olika rubrikerna för dessa sulfoneringsprodukter. Emellertid angiva uttrycken »fettspalttningsreaktiv» och »uppblöttningsmedel (för textilvaror)» en olika användning av varorna, och de äro sannolikt icke heller användbara inom båda områdena. Då vidare dessa produkter pläga införas av företag inom skilda industrier, torde det icke bliva förenat med allt för stora svårigheter för tullmyndigheterna att giva tulltaxans bestämmelser på ifrågavarande område en sådan tillämpning, att syftet med desamma vinnes. — Om, såsom motionären föreslagit, turkrödoljan uteslutes ur nr 266, kommer varan under ovan angivna förutsättning att falla under nr 268—270. Enär turkrödoljan praktiskt taget endast användes inom de i anmärkningen till nr 269 nämnda industrierna, skulle en sådan överflyttning icke medföra någon ändring i tullbeskattningen.

Om det i motionärens förslag upptagna uttrycket »sulfureringsprodukter» icke kommer att införas i överrubriken till nr 268—270, torde tillräcklig anledning ej föreligga att utbyta ordet »sulfoneringsprodukter» i nr 179 mot förstnämnda, i utlåtandet från tekniska högskolan förordade uttryck.

Med högre envärdiga alkoholer, för vilka föreslås tullfrihet, skulle enligt motiveringen till motionen förstås alkoholer, som innehålla minst 11 kolatomer i molekylen, en beskrivning som av sakkunniga inom tekniska högskolan ansetts tillräckligt vägledande. I överensstämmelse härmed synes också varan böra definieras i den av styrelsen utfärdade varuhandboken med anvisningar för tulltaxans tillämpning.

Stockholm den 11 april 1934.

G. Rengman.

*Bilaga C.**Till riksdagens bevillningsutskott.*

Genom remiss den 23 mars 1934 har Kungl. Maj:t anbefallt kommerskollegium att avgiva och till riksdagens bevillningsutskott överlämna av utskottet begärt yttrande med anledning av motion nr 230 i andra kammaren av herr Leffler om ändring av tulltaxans bestämmelser rörande vissa kemikalier samt att därvid taga i beaktande vad som anförts i ett av tekniska högskolan den 14 mars 1934 till utskottet överlämnat, av professorerna vid högskolan Bror Holmberg och Carl Kullgren avgivet utlåtande i anledning av samma motion.

Kommerskollegium har i ärendet införskaffat bilagda yttrande från Sveriges kemiska industrikontor¹ och får för egen del till remissens besvarande anföra följande.

I likhet med tekniska högskolan och Sveriges kemiska industrikontor anser kommerskollegium, att avgörande skäl tala för bifall i huvudsak till den remitterade motionens syfte. Vid den alltjämt pågående tekniska utvecklingen av industrien inträffar ej sällan det förhållande, att ämnen och produkter, som hittills haft ingen eller ringa användning inom näringslivet, blivit föremål för praktisk tillämpning och vunnit en hastigt stigande förbrukning. Om det därvid visat sig att tulltaxans bestämmelser icke medgäve en av omständigheterna betingad tulltaxering, hava statsmakterna i allmänhet låtit sig angeläget vara, att företaga jämkningar i tulltaxan i syfte att tillgången till den eller de nya varorna, i den mån inhemsk tillverknings intressen icke därigenom trädde för nära, måtte bli på ett skäligt sätt underlättad för konsumenterna.

Nu föreliggande framställning synes avse ett sådant fall, där betänkligheter icke torde möta mot en annan avvägning av tullskyddet, än den tulltaxan för närvarande innebär. Sättet, varpå denna jämkning bör ske, synes i alldeles övervägande grad vara en fråga av tullteknisk innebörd.

Kommerskollegium har haft tillfälle att taga del av det yttrande — med därtill hörande specialmotivering — som av generaltullstyrelsen den 16 dennes avgivits till bevillningsutskottet rörande föreliggande motion av herr Leffler.

Det förslag till vissa ändringar i tulltaxan, som i styrelsens yttrande innefattas, avviker i vissa delar från de av tekniska högskolan utformade bestämmelserna, liksom även från den uppfattning, kemiska industrikontoret gjort gällande. Vad i sistnämnda två yttranden anförts för tjänar enligt kollegii mening allt beaktande, men med hänsyn till den synnerliga vikten av att tulltaxebestämmelser av här avsedd art, vilka redan på grund av sakens natur äro mycket ömtåliga ur tolkningssynpunkt, erhålla en för det praktiska tulltaxeringsarbetet möjligast lättillgänglig form, finner kollegium ej tillräckliga skäl föreligga att föreslå annan avfattning än den av generaltullstyrelsen i åberopade yttrande förordade.

Stockholm den 19 april 1934.

K. A. Fryxell.

Ragnar Sohlman.

/ *Mogens Möller.*

¹ Här ej avtryckt.